

MEMO

OPMERKINGEN EN VOORSTELLEN VAN DE KUNST VAN BRABANT

t.b.v. gesprek gedeputeerde Jos van der Horst <> bestuur dKvB d.d. 23 oktober 2023

Puntje vooraf: helderheid in communicatie over budgetten gewenst

1) De presentatie van jaarbedragen (bijv. in *Levendig Brabant 2030*) en periodebedragen (bijv. voor de meerjarenregelingen 2025-2028) in provinciale teksten leidt tot verwarring.

We stellen voor dat de provincie in het vervolg 1 soort bedragen noemt in alle notities, beleidsstukken en regelingen: bedragen per jaar.

Bestuursakkoord *Samen maken we Brabant!* en beleidskader cultuur, erfgoed, sport en vrije tijd *Levendig Brabant 2030*

2) Op inhoud en ambitie vinden we elkaar

Blij met erkenning van de waarde van cultuur en kunst voor de Brabantse samenleving: inwoners en toeristen, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

We zijn het – indachtig respect voor de autonomie van de kunstpraktijk - eens met de stelling dat de (verbeeldings)kracht en nieuwsgierigheid van kunstenaars en de innovatiekracht van culturele instellingen ingezet kan worden bij de agendering en aanpak van actuele maatschappelijke vraagstukken; maar dan nadrukkelijk vanuit een gelijkwaardige positie en met medefinanciering door de andere bij deze maatschappelijke vraagstukken betrokken partijen.

3) De financiële vertaalslag moet nog komen: 29,5 miljoen euro per jaar is reëel en past bij de ambities

Het in *Levendig Brabant 2030* vermelde structurele cultuurbudget van 18,3 miljoen euro per jaar is onvoldoende. We hebben dat PS laten weten (brieven dKvB d.d. 5 april 2023 en 17 oktober 2023). Binnen PS wordt dit breed erkend.

dKvB bepleit een verhoging van het cultuurbudget per 2025 met ten minste 11,2 miljoen naar 29,5 miljoen euro per jaar. Berekening: budget 2024 24,2 miljoen + 1,5 miljoen per jaar voor de zuidelijke symfonievoorziening + 1 miljoen voor compensatie kostenstijgingen fair pay + inflatiecorrectie van minimaal 10%. Een deel van deze verhoging is nodig voor de meerjarenregelingen 2025-2028 PK en AK (zie verderop).

De provincie zou bovendien vanaf heden elk jaar de gestegen kosten moeten compenseren conform het prijsindexcijfer.

4) Onduidelijkheid over gevolgen nieuwe positie zuidelijke symfonievoorziening wegnemen

In het bestuursakkoord staat een onduidelijke frase over de positie van de zuidelijke symfonievoorziening: deze krijgt “een gelijkwaardige positie tov. de instellingen die vallen onder de Culturele Basisinfrastructuur zonder dat dit ten koste gaat van de bestaande instellingen”. Deze formulering laat onverlet dat de benodigde middelen alsnog wel ten koste kunnen gaan van andere voorzieningen die gefinancierd worden uit het staande cultuurbudget.

dKvB nodigt de provincie uit om zsm. duidelijk te maken dat het jaarbedrag voor de zuidelijke symfonievoorziening additioneel aan het staande cultuurbudget wordt toegevoegd.

5) Slim stelsel van financieringsregelingen nodig, afgestemd met die van de Brabantse steden...

dKvB hecht aan de samenwerking en afstemming binnen BrabantStad verband als het gaat om de financieringsregelingen van provincie en Brabantse steden.

dKvB pleit bij de uitwerking van de regelingen obv. Levendig Brabant 2030 voor een stelsel van:

* meerjarige financieringsregelingen:

- . vierjaarlijkse voor de “doorontwikkeldende en naar excellentie gearriveerden” en
- . tweejaarlijkse voor de “reeds bewezen en op-stoom-komenden”, en

* projectregelingen voor starters / talenten en voor incidentele doelen.

6) ... en met meer vertrouwen en minder planlast graag

Deze regelingen, de aanvraagprocedures en de verantwoordingseisen dienen gebaseerd te zijn op het principe van vertrouwen en een goede toegankelijkheid, ook voor minder ervaren aanvragers. De plan- en verantwoordingslast zou waar mogelijk terug gedrongen moeten worden en dient er op gericht te zijn de cultuurbudgetten optimaal voor productie en presentatie in te zetten en zo min mogelijk voor controle cq. accountantsbureaus. En graag ook meer ruimte voor de opbouw van risico- en egalisatiereserves.

7) Huidige regelingen handhaven of snel nieuwe introduceren (Impulsgeldenregeling!)

Om administratief technische redenen wordt de succesvolle en gewaardeerde (over de aanvraagprocedure zijn we wat kritischer...) Impulsgeldenregeling 31 dec. a.s. beëindigd. dKvB betreurt dit ten zeerste.

dKvB adviseert met klem per zsm. in 2024 een opvolger van de Impulsgeldenregeling te presenteren met zelfde doelstellingen een eenzelfde doelgroep én met het oorspronkelijke budget van 2,4 miljoen euro per jaar.

Verder bepleiten de voortzetting van de succesvolle TalentHub regeling per 2025 en het succesvolle project Cultuureducatie met kwaliteit.

8) Naar een minder discipline-gebonden toekomst

De huidige financieringsregelingen zijn veelal sterk traditioneel kunstdiscipline-gebonden. Dat knelt steeds meer met de actuele kunst-, cultuur- en designpraktijk.

We pleiten voor een toekomst met minder disciplinegebonden financieringsregelingen en juist regelingen die sterker functiegebonden (productie, presentatie, educatie, participatie en innovatie) en discipline-overstijgend zijn. Met meer ruimte voor nieuwe kunstvormen en hybride werkvormen en presentatie.

Concept-meerjarenregelingen 2025-2028 professionele kunsten (pk) en amateurkunst (ak)

9) Budgetten meerjarenregelingen professionele kunsten (PK) en amateurkunst (AK) omhoog!

De op 5 oktober gepresenteerde budgetten voor de provinciale meerjarenregelingen 2025-2028 PK en AK (in concept) zijn onvoldoende gebaseerd op de actuele stand van (financiële) zaken in de samenleving en cultuursector en passen niet bij de ambities van de provincie. De consequenties van de invoering van fair pay

zijn niet meegenomen en ook is er geen compensatie voor de gestegen (personeels)kosten, huren en energieprijzen verdisconteerd (over de afgelopen 3 jaar al minimaal 10% inflatie). Dit leidt tot kaalslag.

> Voor AK is ten minste een bedrag nodig van 2,9 miljoen euro (ipv 2,4 miljoen euro) over de gehele periode 2025-2028. Berekening: 2,4 miljoen euro staand budget + 2,4 ton fair pay + 10% inflatiecorrectie. Per jaar dus 725.000 euro.

> Voor PK is ten minste een bedrag nodig van 36 miljoen euro (ipv. 30,5 miljoen euro) over de gehele periode 2025-2028 (9 miljoen per jaar). Daarbij gaan we er van uit dat in het bedrag van 30,5 miljoen al 6 miljoen euro (1,5 miljoen per jaar) verrekend zit voor de voor de zuidelijke symfonievoorziening, maar dat het extra budget van de herbeoordelingsronde niet is meegerekend. Dat wel meenemend en optellingen voor dekking extra kosten fair pay en inflatiecorrectie leidt tot 9 miljoen euro per jaar.

10) Immers: de coalitie wil zelf meer matchinggeld uit “Den Haag” ophalen

In het nieuwe bestuursakkoord tekenen de coalitiepartners hun ambitie op om weer meer geld voor cultuur bij het rijk en de rijksfondsen op te halen voor Brabant en haar inwoners.

Meer matchinggeld binnenhalen betekent wel zelf ook meer geld ter beschikking stellen waar vervolgens mee gematched kan worden. Daalt het Brabantse budget voor de meerjarenregeling PK 2025-2028 (zoals nu is voorgenomen door het niet meerekenen van het budget herbeoordelingsronde), dan daalt het matchinggeld automatisch mee. Dat betekent niet meer maar minder geld voor Brabant uit “Den Haag”.

Dus provincie: houd het budget 2025-2028 PK bij de tijd en verlaag het niet. De staatssecretaris van Cultuur kondigde al eerder aan haar budget te handhaven en ook de extra middelen die beschikbaar waren voor de periode 2021-2024 ook voor de periode 2025-2028 extra in te zetten.

11) Heel discutabel: onderscheid tussen instellingen met “Nationaal belang” en “Regionaal belang”

De provincie maakt onderscheid tussen Brabantse cultuurinstellingen met ten minste een nationaal belang (NB) en ten minste een regionaal belang (RB). Waar is dit onderscheid op gebaseerd? Wie bepaalt dat en op welke gronden? Door wie wordt dat hoe en wanneer getoetst?

dKvB is ten principale van mening dat aanvragers zelf moeten kunnen bepalen of zij met hun artistieke ambities een (inter)nationale erkenning of een meer regionale erkenning nastreven en dus zelf moeten kunnen bepalen of zij in aanmerking willen komen voor toekenning in de NB of de RB categorie. Het is aan de beoordelingscommissie(s) om hier vervolgens een oordeel over te vellen. Dat al op voorhand – en niet transparant – vanuit de subsidie bepalen is niet van deze tijd.

In het verlengde hiervan: ook de gepresenteerde budgetten NB en RB en hun onderlinge verhouding zijn daarmee discutabel.

12) Bijzonder aandacht voor de tussen wal en schip gevallen

Enkele Brabantse cultuurinstellingen dreigen tussen wal (voormalige a categorie) en schip (huidige RB categorie) te vallen. Zij vroegen voor 2021-2024 – op uitnodiging – aan voor de a categorie, werden door de provincie en hun gemeente gehonoreerd, maar niet toegelaten tot de landelijk BIS. Voor 2025-2028 kunnen deze instellingen aanvragen binnen de RB categorie van de provinciale regeling. Deze categorie heeft echter een budget waar meer aanvragers uit willen putten en kent bovendien een lager aanvraagplafond.

dKvB dringt aan op een financiële oplossing voor bedoelde organisaties.

13) Ruimte nodig voor discipline-overstijgende productie en presentatie en hybride instellingen

De traditionele kunstdisciplines zijn weer leidend in de voorgestelde regeling en de verdeling van de deelbudgetten. Dit staat haaks op de ontwikkelingen in de huidige kunst- en cultuurpraktijk. Voor met name festivals, hiphop, street-arts en hybride cultuurorganisaties knelt zo'n indeling. Terwijl juist daar ook innovatie in productie, publiekswerking en maatschappelijke inbedding plaatsvindt.

dKvB dringt aan op het loslaten van de discipline-indeling en te werken met een integrale beoordeling door de adviescommissie, die – vóór het uitbrengen van het definitieve advies – een integrale afweging maakt ten aanzien van de spreiding over kunstvormen en regio's (en zodoende evt. lacunes blootlegt).

14) Een heldere en soepele aanvraagprocedure...

* De Brabantse cultuursector heeft baat bij een regeling en aanvraagprocedure die helder is, weinig vragen oproept en een soepel indienen mogelijk maakt. Belangrijk is daarbij de eenvormigheid in procedures, de inhoudelijke en financiële eisen en aanvraagformats en afstemming met de Brabantse gemeenten, de landelijke fondsen en de BIS. Termijnen, deadlines en terminologie dienen gelijkgeschakeld te zijn.

* De provincie Noord-Brabant lijkt nog de enige te zijn die expliciet vraagt naar zakelijke cq. ondernemerschapontwikkelingen bij de aanvrager. Op landelijk en lokaal niveau zien we met name bevraging op artistieke positie en ambities, idem voor de publieksfunctie en maatschappelijke inbedding. Omdat er ook overal aandacht gevraagd wordt voor de 3 codes (Cultural Governance, Diversiteit & Inclusie en Fair Practice / fair pay) is een extra weging op zakelijke positie en ontwikkelingen in de Brabantse regeling niet meer wenselijk. dKvB adviseert hier nu van af te zien.

* Is het geluid uit de sector gehoord dat pleit voor een verlenging van de aanvraagprocedure met een deadline op 28 februari (ipv. 31 januari)?

15) ... en een transparante en betrouwbare beoordelingsprocedure

Naar aanleiding van de ervaringen met de vorige beoordelingsronde leven er veel vragen in het culturele veld over de aanpak nu. Welke lessen zijn geleerd uit de vorige beoordelingsronde en de evaluatie die heeft plaatsgevonden? Wat zien we daar van terug in de ronde 2025-2028? Hoe wordt / worden de beoordelingscommissie(s) samengesteld en welke opdracht krijgt / krijgen zij mee? Welke waarborgen op een inhoudelijk en juridisch adequaat functioneren worden ingebouwd? Hoe wordt de transparantie vormgegeven?

16) Welke stappen worden nu gezet?

Wanneer zijn de concept meerjarenregelingen 2025-2028 PK en AK geen concept meer, maar definitief? Welk proces wordt daartoe nog doorlopen?